

Motion till riksdagen 2017/18:1025

av **Désirée Pethrus (KD)**

Fler åtgärder för att förebygga könsstympning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skola, polis och hälso- och sjukvården bör bli bättre på att samarbeta för att förebygga och förhindra könsstympning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hälso- och sjukvårdspersonal bör utbildas i frågan om könsstympning så att drabbade kvinnor över hela landet kan erbjudas adekvat vård och behandling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förmedla till könsstympade kvinnor att de kan genomgå en operation, deinfibulering, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etablera ett intyg som kan skydda flickor mot könsstympning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en kartläggning bör påbörjas i syfte att utröna omfattningen av könsstympning i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten för drabbade av könsstympning att söka stöd anonymt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Flera tusen flickor har de senaste åren kommit från Somalia och Eritrea och beviljats uppehållstillstånd i Sverige. Det är länder där könsstympning tillämpas. Vi behöver vara uppmärksamma på detta. Dessa kvinnor ska informeras om sina rättigheter och svensk lagstiftning och de som redan utsatts ska erbjudas adekvat vård och behandling. Men enligt många är det svårt att driva dessa ärenden. Nu behövs en mer omfattande kartläggning kring omfattningen av könsstympning i vårt land. Hur många lever redan

idag könsstympade i Sverige och hur många riskerar att bli det? Syftet med att göra undersökningen ska vara att ge flickor/kvinnor möjlighet att våga söka hjälp för eventuella skador men också att söka stöd för att slippa drabbas av detta i familjer där denna sed tillämpas.

Könsstympade kvinnor kan ha stora besvär, såsom svårigheter med ett normalt samliv, den dagliga hygien, förllossningskomplikationer, svåra psykiska följsjukdomar och posttraumatisk stress.

Information om lagstiftningen kring könsstympning bör förmedlas till nyanlända exempelvis i samband med introduktion och sfi-undervisning och på familjecentraler. I dag kommer vården i kontakt med flertalet av dessa kvinnor och det finns möjlighet för en könsstympad kvinna att genomgå en enklare operation som kallas deinfibulering. Därigenom kan man minska de smärtor och den infektionsrisk som könsstympade kvinnor lider av. Det är viktigt att kunskap om detta förmedlas till kvinnor som kommer från länder där könsstympning är en vanlig företeelse. Men många landsting och deras personal behöver mer kunskap och undervisning i fråga om hur man ska hantera personer som kommer med besvär relaterade till könsstympning.

Många yrkesgrupper som exempelvis lärare, socialtjänst och ungdomsledare som kommer i kontakt med unga människor från länder där könsstympning tillämpas behöver också mer kunskap för att veta hur de ska förhindra att flickor tas med till hemlandet för könsstympning. Här behöver vi utveckla fler metoder för att motverka bortförande av flickor.

Det kan finnas fall där släktingar, till exempel en flickas föräldrar, inte vill att övergreppet ska ske samtidigt som omgivningen i hemlandet sätter press på att flickan ska könsstympas för att behålla släktens heder. Ofta sker det när familjen reser till hemlandet och där då släkten/klanen på plats tar över ansvaret och bestämmer över familjen. I sådana fall skulle någon form av intyg mot könsstympning bidra till att skydda flickan. Ett sådant hälsointyg finns i Frankrike. Det utfärdas som ett skyddsdokument för flickan och hennes föräldrar så att de kan visa att de blir brottslingar och kan dömas, ifall flickan kommer hem könsstympad. Intyget skulle kunna utfärdas av exempelvis en skolsköterska/skolläkare och tydligt ange vad som gäller enligt svensk lag och att en dom kan avkunnas även om brottet begås utanför Sveriges gränser.

I Sverige ska nolltolerans mot könsstympning råda. Könsstympning är sedan 1982 förbjudet enligt svensk lag. Två personer har dömts för brottet och de senaste fem åren har 13 misstänkta fall registrerats hos riksåklagaren. Globalt har WHO uppskattat att ca 140 miljoner flickor och kvinnor är könsstympade och Unicef beräknar att 3 miljoner flickor könsstympas årligen. Detta grymma brott strider mot barnkonventionen och kvinnors mänskliga rättigheter. I Sverige är omfattningen inte känd. Särskilt efter att Sverige under den senaste tiden tagit emot ett stort antal flickor/kvinnor från drabbade regioner. Därför bör regeringen snarast ta initiativ till en kartläggning i syfte att utröna problemet. Vidare bör regeringen undersöka möjligheten att erbjuda alla flickor/kvinnor en möjlighet att anonymt söka stöd för att hjälpa dem som redan utsatts för övergreppet och för att motverka framtida fall av könsstympning